



Förslag till rådets beslut om ingående på 2022/23:FPM28 Europeiska unionens vägnar av protokollet om ändring av Marrakech- avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen

Utrikesdepartementet

2022-12-12

Dokumentbeteckning

COM(2022) 582

Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet om ändring av Marrakechavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen

Sammanfattning

På WTO:s tolfte ministerkonferens beslutade WTO-medlemmarnas handelsministrar att anta ett avtal om fiskesubventioner. WTO-avtalet förbjuder subventioner till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (illegal, unreported and unregulated, IUU) och till fiske på överfiskade bestånd samt på det fria havet. Subventioner som syftar till att bygga upp överfiskade bestånd till biologiskt hållbara nivåer tillåts. Särskild hänsyn och aktsamhet ska tas om subventioner ges till fartyg under annan flagg samt till fiske på bestånd där vetenskaplig rådgivning saknas. I avtalet ingår även en del transparenskrav.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Handelsförhandlingarna i Doharundan (även kallade utvecklingsagendan från Doha) inom ramen för Världshandelsorganisationen (WTO) inleddes 2001 och omfattade många olika frågor, bl.a. fiskesubventioner. År 2015 fick

Delmål 14.6 i FN:s mål för hållbar utveckling har till syfte att förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, att avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och att avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en lämplig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av WTO:s förhandlingar om fiskesubventioner.

1.2 Förslagets innehåll

På WTO:s tolfte ministerkonferens som ägde rum i Genève den 12-17 juni 2022 beslutade WTO-medlemmarnas handelsministrar att anta ett avtal om fiskesubventioner. Avtalet innebär

- förbud mot subventioner till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU).
- förbud mot subventioner till fiske utanför en kuststats jurisdiktion och utanför en relevant regional fiskeriförvaltningsorganisations eller ett fiskeriförvaltningsarrangemangs (RFFO/A) behörighet i syfte att skydda de mest utsatta områdena som saknar en etablerad och samordnad fiskeriförvaltningsordning.
- förbud mot subventioner till fiske när det gäller överfiskade bestånd, vilket är kopplat till hållbarhetsstandards för att man ska kunna återuppbbygga dessa bestånd till en hälsosam nivå.
- ordningar för subventioner som gynnar fartyg som inte för den subventionerande medlemmens flagg.
- långtgående bestämmelser om transparens och anmälan i syfte att kunna övervaka genomförandet av avtalet.

Avtalet är ett viktigt steg för att säkerställa att fiskesubventioner har hållbarhet som sitt huvudmål och inte skadar de hav och fiskbestånd som är viktiga för livsmedelsförsörjningen och särskilt för kustsamhällen världen över.

WTO-medlemmarna förpliktade sig även till att föra fortsatta förhandlingar om de kvarstående frågorna i syfte att avge rekommendationer till WTO:s trettonde ministerkonferens för beslut om ett övergripande avtal. Det handlar främst om ordningar för vissa typer av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, dock med erkännande av att en lämplig och effektiv, särskild och differentierad behandling av de medlemmar som är utvecklingsländer och de medlemmar som tillhör de minst utvecklade

länderna bör utgöra en integrerad del av dessa förhandlingar. Om inget helomfattande avtal finns fyra år efter ikraftträdande av detta avtal upphör avtalet att gälla.

Avtalet om fiskesubventioner kommer att träda i kraft för de WTO-medlemmar som godtagit det när två tredjedelar av WTO-medlemmarna godtagit avtalet. Kommissionens förslag till rådsbeslut har till syfte att EU formellt ska kunna ingå WTO-avtalet.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Avtalet bedöms vara fullt förenligt med Europeiska unionens politik, särskilt med den gemensamma fiskeripolitiken. Avtalet bedöms därför inte ha någon effekt på gällande svenska regler om stöd till fisket.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte ha några budgetära konsekvenser. Som utgångspunkt ska utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten i form av nya initiativ-, nya åtaganden- eller ambitionshöjningar finansieras genom omprioriteringar inom programmen i den fleråriga budgetramen (MFF) i enlighet med förordningen om denna.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen betonar vikten av att EU:s gemensamma fiskeripolitik ska vara långsiktigt hållbar, såväl ekologiskt, ekonomiskt som socialt. Stöd till fisket bör inte vara kapacitetsdrivande, vilket återspeglas i regeringens målsättning för WTO-förhandlingarna. Likaså är globalt hållbart fiske en prioriterad fråga för regeringen och avtalet om fiskesubventioner välkomnas därför.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

EU:s medlemsstater välkomnar avtalet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet förväntas välkomna avtalet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Avtalet ska ingås av Europeiska unionen genom ett rådsbeslut som antagits på grundval av artikel 218.6 i EUF-fördraget, efter Europaparlamentets godkännande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Enligt artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) ska subsidiaritetsprincipen inte tillämpas på de områden där EU har exklusiv befogenhet.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kan antas av rådet först efter godkännande av Europaparlamentet.

4.2 Fackuttryck/termer